

Quarta edició dels Premis AMC de Museologia

Els Premis AMC de Museologia es consoliden en la quarta edició d'uns guardons instituïts el 2005, sota la presidència i l'impuls del llavors president de l'associació, Carles Marfà.

En el marc de la commemoració dels deu anys de l'AMC es van crear aquests premis, de caràcter honorífic i amb una periodicitat bianual, amb l'objectiu de reconèixer tant les trajectòries professionals dels museòlegs de Catalunya com els aspectes més destacats i transcendents del treball que duen a terme els museus i els equipaments patrimonials del país.

En els seus inicis, els premis tenien dues modalitats: la de *Trajectòries professionals*, per prestigiar, reconèixer i fer públiques les trajectòries professionals més destacades en el camp de la museologia a Catalunya i el seu territori d'influència, i la de *Projectes*, per premiar i fer públics els projectes, exposicions, activitats i experiències més destacats dels museus i la museologia a Catalunya, així com les col·laboracions entre els museus i els professionals que els gestionen i les institucions que els fomenten o

hi donen suport i, alhora, destacar la repercussió d'aquestes iniciatives en el panorama cultural català, amb un especial interès en la seva incidència en el territori.

NOVETATS EN LA QUARTA EDICIÓ DEL PREMIS AMC DE MUSEOLOGIA

L'última edició del Premi AMC de Museologia ha presentat algunes novetats. D'una banda, s'han ampliat les modalitats de premis: a la modalitat de *Trajectòries professionals* se n'hi han afegit dues de noves que desdoblen la modalitat inicial de *Projectes* en *Projectes, experiències i activitats i exposicions* i en *Projectes de creació o reforma integral d'equipaments*. La voluntat no era altra que fer visible, i guardonar si calia, iniciatives que per petites o temporals podien ser menys competitives davant grans intervencions o renovacions d'equipaments i espais patrimonials.

El premi, dotat amb una litografia-diploma original de l'artista Josep Guinovart feta especialment per a l'ocasió i amb un tiratge limitat i, alhora, el nomenament com a soci

1. El director general del Patrimoni, Sr. Joan Pluma, anunciant els guardonats.

2. El conseller de Cultura, Sr. Ferran Mascarell, amb la presidenta de l'AMC, Sra. Carme Clusellas, en la cloenda del l'acta.

d'honor de l'AMC dels guardonats en la modalitat de *Trajectòria professional*, enguany s'ha ampliat. S'han lliurat unes plaques commemorativa als equipaments guanyadors perquè la instal·lin a la vista en els museus i espais patrimonials guanyadors, amb la voluntat de fer més evident el reconeixement a les iniciatives.

L'altra novetat d'aquesta edició ha estat la formació d'un nou Jurat dels premis, més ampli i més plural, amb experts de diferents àmbits culturals, i no exclusivament membres de l'Associació. Un jurat amb un gruix de destacats professionals i tècnics de sectors diversos que han permès tenir una visió i un criteri més ampli per escollir els millors projectes. L'han format **Enric Calpena Ollé**, periodista i professor de la Facultat de Comunicació Blanquerna i director de diversos programes de ràdio i televisió de divulgació cultural; **Eduard Carbonell Esteller**, catedràtic d'Història de l'Art Medieval de l'UAB i de l'UdG

en l'especialitat de Patrimoni i Museologia, exdirector del MNAC i actualment director del màster oficial en Gestió del Patrimoni en l'Àmbit Local de l'UdG i vicepresident de la Junta de Museus de Catalunya; **Jordi Creus Esteve**, historiador i editor de la revista *Sàpiens*; **Enric Franch Miret**, dissenyador industrial, gràfic i d'interiors, especialitzat en l'àmbit de la museologia i la museografia, i professor de Teoria i Història del Disseny Contemporani a l'Escola Elisava; **Ramon Sagués Baixeras**, museòleg i director del Museu Torre Balldovina de Santa Coloma de Gramenet; **Teresa M. Sala Garcia**, comissària d'exposicions i professora titular d'Història de l'Art Modern i Contemporani de l'UB i membre del Consell d'Estudis del màster de Museologia i Gestió del Patrimoni Cultural de l'UB; **Albert Sierra Reguera**, museòleg i responsable de projectes web i comunicació a la Direcció General del Patrimoni Cultural de la Generalitat de Catalunya, i els representants de la

Junta Directiva de l'Associació de Museòlegs de Catalunya.

PREMIS A LA TRAJECTÒRIA PROFESSIONAL

Dins la modalitat de *Trajectòries professionals*, es van guardonar dues dones amb un bagatge i una professionalitat indiscutible: **Josefina Matamoros**, exdirectora del Museu d'Art Modern de Ceret, i **Eulàlia Morral i Romeu**, directora gerent del Centre de Documentació i Museu Tèxtil de Terrassa, per la seva tasca al capdavant d'aquestes institucions, així com per la seva defensa constant i continuada en favor de la professionalització dels tècnics de museus.

De **Josefina Matamoros** –historiadora de l'art, membre actiu de la Universitat Catalana d'Estiu i col·laboradora del Centre d'Agermanament Occitano-Català, impulsora del Centre de Documentació i Animació de la Cultura Catalana (Cedacc) de Perpinyà, Creu de Sant Jordi de la Generalitat de Catalunya (1999) i Legió d'Honor de l'Estat francès (2008)– es va voler reconèixer especialment la seva feina al capdavant del Museu d'Art Modern de Ceret des del 1986, amb la qual l'ha convertit en un museu especialitzat en art modern reconegut internacionalment i que, alhora, ha mantingut les arrels amb la cultura i l'art català.

D'**Eulàlia Morral** es va voler destacar la seva feina rectora al Centre de Documentació i Museu Tèxtil de Terrassa, amb què l'ha posicionat com un referent dins el món tèxtil a Catalunya i Europa, amb una important tasca de suport en favor del coneixement, la recerca i la innovació en el camp

del tèxtil des de la museologia. També per la defensa constant i continuada en favor de la professionalització dels tècnics de museus i per l'esforç continuat en la difusió i divulgació de les metodologies de treball, de les formes de la documentació i la conservació de fons en les col·leccions.

VINT-I-SIS CANDIDATURES I QUATRE PREMIS EN LES MODALITATS DE PROJECTES

Al marge dels *projectes, experiències i exposicions* guardonats, en aquesta quarta edició del Premis de Museologia hi van participar un gran nombre de candidatures.

En la modalitat d'*Experiències i projectes* cal destacar, entre d'altres, l'**Espai del Peix del Museu de la Pesca de Palamós**, un nou equipament cultural, inaugurat el març del 2011, vinculat al Museu de la Pesca i promogut per l'Ajuntament de Palamós i la Fundació Protomediterrània, ubicat a la llotja del peix del port de Palamós, que ha esdevingut un agent dinamitzador, un referent i un estímul en el territori més immediat. També el **Museu dels Sants d'Olot**, que uneix aspectes culturals, econòmics, etnològics i artístics en relació amb una activitat artesanal específica i identitària de la ciutat, que és una aposta innovadora des de la cultura per l'artesanía com a activitat econòmica, i que col·labora amb el projecte l'Associació de Tallers de Sants d'Olot. I l'**Espai Migrar del Museu de la Immigració de Catalunya de Sant Adrià del Besòs**, un projecte singular de museografia integrada en un jardí i fortament vinculada a l'entorn que representa un nou episodi en el

3 i 4. Les dues guardonades en la modalitat *Trajectòries professionals*.

creixement i la consolidació del MhiC com a institució central en l'estudi, la conservació i la divulgació pedagògica sobre el fenomen migratori a Catalunya.

En l'apartat d'*Exposicions temporals*, optaven a premi *La maleta mexicana* del MNAC; *El cos humà. Com sóc jo* del MNACTEC; *Per laberints* del CCCB, *El museu com a pretext* del Museu de l'Empordà i l'exposició temporal de circuit *Xarxes*, els **primers intercanvis**, produïda per la Xarxa de Museus Locals de la Diputació de Barcelona, entre altres.

En el premi en la modalitat de *Creació o reforma integral de museus i equipaments patrimonials*, es va demostrar la vitalitat que ha tingut fins ara el sector patrimonial a Catalunya i especialment els museus, claus en la recuperació, posada en valor i sobretot difusió i promoció del patrimoni i del territori. A més dels projectes finalment premiats també optaven a premi projectes destacats com el nou equipament **Can Olivé Museu Arqueològic de Cerdanyola**, amb un nou edifici que s'emmarca perfectament en l'entorn, i s'hi integra i recupera el perfil de la muntanya destruït per una antiga pedrera, ahora que complementa les restes arqueològiques preexistents; la **Domus Romana** i les **sitges medievals del carrer de la Fruita** del Museu d'Història de la Ciutat de Barcelona, un nou centre patrimonial vinculat al MUHBA, amb un projecte modern i innovador en termes de recerca, difusió i gestió, o el **Museu Blau. Museu de Ciències Naturals de Barcelona**.

Altres espais o reformes que han merescut enguany optar a premis han estat també **L'Adoberia. Centre d'Interpretació del Granollers Medieval** del Museu de Granollers, que ha suposat la transformació d'un espai subterrani, amb un complex sistema de circulacions, en una proposta museogràfica basada en la doble interpretació de les restes arqueològiques i del context històric i urbà de la ciutat; el **Museu de les Terres de l'Ebre d'Amposta**, per l'ampliació i renovació museogràfica que uneix la museografia més tradicional amb els nous recursos digitals i interactius; la remodelació del **Museu Marès de Barcelona**, que ha apostat per un discurs museològic basat en l'ordenació cronològica i estilística de les obres sense obviar-ne l'accessibilitat i la visibilitat; el **Museu de la Terrissa de Quart**, instal·lat a l'antiga bòbila de Can Ginesta, que ha suposat recuperar un edifici històric i, a la vegada, crear un espai de conservació i difusió del patrimoni industrial al municipi, i el **Museu Etnogràfic de Ripoll**, per l'adaptació i reforma que ha permès actualitzar un dels museus més tradicionals.

ELS PROJECTES AMB PREMI AMC DE MUSEOLOGIA

El premi a *Projectes de creació o reforma de museus* va recaure en dues importants intervencions de recuperació, restauració i musealització de dos conjunts patrimonials destacats de Catalunya: el **Conjunt Monumental de les Esglésies de Terrassa**, seu d'Ègara, projecte liderat i vinculat al Museu de Terrassa, i el projecte d'ampliació i musealització de les **Termes i Decumanus de Baetulo**, liderat i gestionat des del Museu de Badalona.

Del Conjunt Monumental de les Esglésies de Terrassa, seu d'Ègara, es va valorar especialment la recuperació i posada en valor del conjunt històric amb una intervenció respectuosa amb l'entorn i les restes preexistents i amb un discurs museològic que permet evidenciar els diferents moments i estils artístics que hi conviuen. Així mateix, per l'aposta per una museografia acurada i mesurada que conjuga diferents recursos museogràfics mantenint el respecte i la preeminència del monument, però sense restar discurs i amb una clara voluntat didàctica per explicar un conjunt complex.

Pel que fa a l'ampliació i musealització de les Termes i Decumanus de Baetulo, es va voler destacar la recuperació i posada en valor d'un dels jaciments sota terra visitables més gran, de més de 3.500 m², i de més interès de Catalunya, amb recursos museogràfics diversos que ajuden a comprendre la importància de la *Baetulo* romana i alhora de les formes de fer i viure en un temps passat. Una reforma que facilita l'accés i la visita, i que se suma a altres espais musealitzats també gestionats des del Museu de Badalona que converteixen aquest centre en un dels de referència del passat romà a Catalunya.

El premi en l'àmbit d'*Experiències i activitats* es va atorgar al projecte d'obertura, estudi i restauració de les tombes reials de Pere el Gran, Jaume II, Blanca d'Anjou i Roger de Llúria, Tombes reials de Santes Creus. Un projecte liderat pel Museu d'Història de Catalunya al qual s'ha reconegut l'alt interès científic i l'aposta per la interdisciplinarietat aplicada a l'estudi històric i alhora per la difusió de tot el procés, que ha permès posar a l'abast del públic la importància de la recerca en els museus de Catalunya i exemplificar-la.

I pel que fa a la modalitat d'*Exposicions*, el jurat va voler destacar l'exposició temporal Miró, l'escala de l'evasió.

L'ACTE DE LLIURAMENT DELS PREMIS

El lliurament de guardons de la quarta edició del Premis AMC de Museologia va tenir lloc el divendres 23 de març, a les set del vespre, al Museu Marítim de Barcelona. Un acte que va aplegar bona part del sector professional i que va comptar amb l'assistència del conseller de Cultura, Ferran Mascarell, i del director general de Patrimoni Cultural, Joan Pluma, així com d'alcaldes, regidors, presidents i directors d'un bon nombre d'institucions de Catalunya.

5, 6, 7 i 8. Els guardonats, recollint els respectius premis.

9. Aspecte de la sala durant l'acte de lliurament dels Premis

En el marc de l'acte es va voler recordar especialment Andrea Garcia Sastre, premi AMC de *Trajectòries professionals* en la seva primera edició del 2005, traspasada aquest mateix any. Andrea Garcia va ser recordada com un exemple de militància professional, entusiasta i lluitadora, i d'aposta per la formació i el reciclatge constant i la millora professional aplicada en el dia a dia. Uns valors i aptituds que es volen reconèixer i impulsar amb aquests premis, especialment en la modalitat de *Trajectòries professionals*.

També es va posar de manifest la importància del sector, amb un no-

table conjunt de projectes, tant dels guardonats com dels candidats, amb valors implícits com creativitat, innovació, suma o treball multidisciplinar que mereixen ser reconeguts com a motors econòmics, socials i sobretot culturals. I es va fer evident la vitalitat del sector dels museus i el patrimoni pel qual, malgrat la crisi econòmica, es continua fent aposta, tot i que de vegades tímida, en tots els àmbits territorials de Catalunya. Una aposta constatada amb la quantitat i diversitat de projectes excel·lents que van ser candidats als Premis AMC de Museologia.